

UVODNA RIJEČ

ANDRO KRSTULOVIĆ OPARA
Gradonačelnik, Grad Split
Obala kneza Branimira 17
21000 Split, HR

Znanstvenim skupom *Splitski gradonačelnici od pohrvaćenja splitske Općine do kraja Prvog svjetskog rata (1882. – 1918.)* održanim 8. svibnja 2018. u Muzeju grada Splita te tiskanjem radova sa simpozija u prigodnom broju časopisa *Kulturna baština*, odaje se priznanje ljudima koji su trajno zadužili naš grad. Pobjeda Narodne stranke na izborima za splitsko Općinsko vijeće 1882. godine označila je povratak Dalmacije u maticu Domovinu. Ono što je posebno važno, i što ću uvijek isticati, jest to da ta pobjeda nije bila protiv nekoga, već pobjeda hrvatske ideje u gradu Splitu kao zalag za bolju budućnost. Ta je pobjeda otvorila put gospodarskom uzletu grada koji je na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće *de facto* postao glavnim gradom Dalmacije.

Razdoblje splitske povijesti od pohrvaćenja splitske Općine do kraja Prvog svjetskog rata nije do sada sustavno istraženo ni valorizirano. Upravo je u tome značajan doprinos prigodnog broja *Kulturne baštine*. Ovo vrijedno izdanje popunjava historiografsku prazninu u poznavanju povijesti našeg grada, nastivši tamo gdje je stao akademik i polihistor Grga Novak koji svoje kapitalno djelo *Povijest Splita* završava s 1882. godinom. Čitajući biografije velikana iz ove značajne epohe naše prošlosti, poput Dujma Rendić-Miočevića, Gaje Filomena Bulata, Ivana Mangera, Petra Katalinića, Vinka Milića, Ante Trumbića, Vicka Mihaljevića, Vinka Katalinića i ostalih, doznajemo dragocjene podatke o važnim komunalnim, kulturnim, infrastrukturnim i građevinskim te sportskim podvizima našeg grada u osvitlu novog doba. Prikazi postignuća i rada

splitskih gradonačelnika u navedenom razdoblju zapravo su kronologija transformacije Splita u moderni europski gradić. Veliki ljudi, o kojima ovdje govorimo, utkali su sebe u društveni i gospodarski razvoj Splita, učinivši ga važnim čimbenikom na političkoj karti Dalmacije i Hrvatske. Stoga zaslužuju da ih trajno držimo živima u našoj kolektivnoj memoriji.

Siguran sam da će se ovo prigodno izdanje o splitskim gradonačelnicima od 1882. do 1918. godine naći na policama osobnih biblioteka svih zaljubljenika u splitsku povijest. Nije nimalo pretenciozno reći kako se splitska povijest ne može pisati ni vrednovati bez časopisa *Kulturna baština*, koji kontinuirano izlazi od 1973. godine kao godišnjak Društva prijatelja kulturne baštine Split. Ovo tematsko izdanje samo je još jedna potvrda tog tvrdnji. Dokaz sustavnosti i kvalitetnog rada uredništva i suradnika časopisa jest kategorizacija *Kulturne baštine* kao znanstvenog časopisa 2017. godine.

Na kraju svakako treba čestitati sudionicima znanstvenog skupa, koji su ujedno i autori članaka. Njima osobno zahvaljujem što su svojim studioznim pristupom i na temelju izvorne građe pridonijeli rasvjetljavanju brojnih biografskih činjenica o važnim ljudima iz splitske povijesti i tako obogatili spoznaju i o ovom dijelu povijesti našeg drevnog grada. Čestitke svakako zaslužuju uredništvo časopisa, recenzenti, kao i svi ostali koji su doprinijeli da ovo važno izdanje ugleda svjetlo dana.